

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

14.2.2011

B7-0129/2011

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B7-0011/2011. és B7-0013/2011. számú szóbeli választ igénylő kérdésekhez
az eljárási szabályzat 115. cikkének (5) bekezdése alapján
a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról

**Reinhard Bütikofer, Eva Lichtenberger, Barbara Lochbihler, Heide
Rühle, Elisabeth Schroedter**
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

RE\857431HU.doc

PE459.661v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B7-0129/2011

az Európai Parlament állásfoglalása a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 192. cikkére és 265. cikkének (5) bekezdésére,
- tekintettel a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásáról szóló, Bizottsághoz intézett szóbeli választ igénylő kérdésre (O-00029/2011),
- tekintettel a Duna-régióra vonatkozó európai stratégiáról szóló, 2010. január 21-i állásfoglalására (P7-TA(2010)0008),
- tekintettel az Európai Unió Duna-régióra vonatkozó stratégiájáról szóló, 2010. december 8-i bizottsági közleményre (COM(2010)0715) és cselekvési tervre (SEC(2010)1489),
- tekintettel a balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégiára (COM(2009)0248),
- tekintettel a 2009. június 18–19-i Európai Tanácsra, amely felszólította a Bizottságot, hogy 2010-re dolgozza ki a Duna-régióra vonatkozó európai stratégiát,
- tekintettel a területi kohézióról és a kohéziós politika jövőbeli reformjáról szóló vita állásáról szóló zöld könyvről készült, 2009. március 24-i állásfoglalására,
- tekintettel 2006. október 26-i állásfoglalására a belvízi szállítás előmozdításáról: a „NAIADES” – integrált európai cselekvési program a belvízi szállítás érdekében,
- tekintettel a Régiók Bizottsága „A Duna-medencével foglalkozó uniós stratégia” című, 2009. októberi véleményére,
- tekintettel a Tanács következő 18 hónapra vonatkozó munkaprogramjára, amelyet a spanyol, a belga és a magyar elnökség állított össze,
- tekintettel a magyar kormánynek az európai romastratégia magyar elnökség során történő elindításáról szóló nyilatkozatásra,
- tekintettel az Espoo-i, az Aarhusi és a Berni környezetvédelmi egyezményre,
- tekintettel a vízügyi keretirányelvre és a Helsinki Egyezményre,
- tekintettel a dunai hajózás rendjéről szóló Belgrádi Egyezményre,
- tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére és 110. cikkének (2) bekezdésére,

- A. mivel a Lisszaboni Szerződés a területi kohéziót az Európai Unió céljaként ismeri el (az EUSZ 3. cikke);
- B. mivel a makroregionális stratégiák célja a meglévő erőforrások jobb kihasználása a területfejlesztési kérdések megoldása és a közös kihívásokra adandó közös válaszok megtalálása érdekében;
- C. mivel a Balti-tengerre vonatkozó stratégia modellként szolgál az európai uniós politikák és finanszírozás egyedi, különösen a természetre és a tájra vonatkozó kritériumok alapján meghatározott geopolitikai területi egységeken – makrorégiókon – belüli koordinálásához;
- D. mivel a 14 EU-n belüli és azon kívüli európai országot – Németországot, Ausztriát, Szlovákiát, Csehországot, Szlovéniát, Magyarországot, Romániát, Bulgáriát, Horvátországot, Szerbiát, Bosznia-Hercegovinát, Montenegrót, Moldovát és Ukrajnát – és 115 millió embert magában foglaló Duna-régió olyan terület, ahol fokozott szinergiákat lehet kialakítani a különféle európai uniós szakpolitikák – a kohéziós politika, a közlekedés- és gazdaságpolitika, az energiapolitika, a környezetpolitika, a kultúr- és oktatáspolitikai politika, a mezőgazdasági politika, a halászati politika, valamint a bővítési és a szomszédsági politika – között;
- E. mivel a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégiának ezért össze kell hangolnia és ötvöznie kell a gazdasági, környezetvédelmi, szociális és kulturális elemeket;
- F. mivel e stratégiának jelentősen hozzá kellene járulnia a többszintű kormányzás javításához és a Duna-régióban működő partnerek, szervezetek és nem kormányzati szervezetek részvételének erősítéséhez, és mivel az elősegítené a régióban a jólétet, a fenntartható fejlődést, a munkahelyteremtést és a biztonságot;
- G. mivel a Duna-régió az EU nyugati és keleti felét egyesítő, fontos történelmi átjáró, és mivel a Dunát az Európai Unió kiterjesztése eszközének tekintik;
- H. mivel a 2007-es bővítést követően a Duna szinte az Európai Unió belső vízi útjává vált, és a folyó természetes folyásának megfelelően, a Duna-régió jelentős szerepet játszhat a bővítés óta bekövetkezett változások láthatóvá tételében;
- I. mivel a Duna-régió heterogén gazdasági kapacitásokkal rendelkező, összekapcsolt makrorégiót alkot, és mivel ha a Duna-régiót egyetlen makrorégióként tekintenék, az elősegítené a gazdasági teljesítmény terén jelentkező regionális eltérések áthidalását, a nem hatékony verseny megakadályozását és az integrált fejlődés fenntartását;
- J. mivel a Duna-delta 1991 óta az UNESCO világörökség része, és a Duna-régióban a Natura 2000 hálózat keretében számos különleges természetvédelmi terület és különleges természetmegőrzési terület található; mivel a Duna és a Duna-delta egyedülálló és törékeny ökoszisztémával rendelkezik, ahol a környezetszennyezés következtében veszélyeztetett ritka növényfajták honosak;
- K. mivel a társadalmi és gazdasági kirekesztődés, a területi szegregáció és az átlag alatti életszínvonal különösen a roma közösségeket sújtja, amelyek 80%-a a régióban él;

1. úgy véli, hogy az Európai Unió bővítése, valamint a jelentősebb transznacionális kihívások (pl. a gazdasági válság, a környezeti fenyegetések, a fenntartható közlekedés, az energetikai összeköttetések, az erőforrások fenntarthatósága, a vízkészlet környezetbarát felhasználása) azt bizonyítják, hogy egyre növekszik az egyes államok egymásra utaltsága és a szektoriális gondolkodás immár nem elfogadható, és hogy e tekintetben a makrorégiók létrehozása új távlatokat nyit a hatékonyabb együttműködés előtt azáltal, hogy a fenntartható fejlődéshez szélesebb, regionális szinten integrált és összehangolt módon közelít, valamint hatékonyabban alkalmazza a Duna-régióban rejlő, a fejlesztéssel és a természeti katasztrófák megelőzésével kapcsolatos lehetőségeket;
2. hangsúlyozza a stratégia integráló és egyesítő jellegét azáltal, hogy új lendületet ad új lendületet ad a fenntartható növekedésnek helyi, regionális, nemzeti és európai szinten, nemcsak Közép- és Dél-Európán belül, hanem sokkal tágabb földrajzi összefüggésben is;
3. hangsúlyozza, hogy a Duna-régió Európa kapuja a Nyugat-Balkánhoz, ezért a Duna-régióra vonatkozó európai stratégia nemcsak elősegíti a szomszédsági kapcsolatok javulását Közép-Európában, hanem fontos többlettértékkel járul hozzá az EU Kelet-Európával kapcsolatos politikájához, így kiváló alkalmat teremt az egész Unió számára ahhoz, hogy megerősítse a Balkánnal folytatott politikai és gazdasági együttműködését, és következőképpen hozzájáruljon az európai integráció folyamatának bővüléséhez és megszilárdulásához a térségben;
4. hangsúlyozza, hogy a közös kihívások megoldása, a konkrét projektek kiválasztása és hatékony végrehajtása, valamint a felelősségteljes kormányzási mechanizmus biztosítása érdekében a döntéshozatal valamennyi szakaszába (előkészítés, végrehajtás, ellenőrzés és értékelés) be kell vonni a Duna-régió illetékes regionális és helyi érdekelt feleit és a civil társadalmat; sürgeti a kormányokat, hogy támogassák és segítsék elő azokat az intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a nem kormányzati szervezetek, a szakmai szövetségek és a civil társadalom proaktív részvételét tekintetbe véve többek között a nők hálózatait és a kisebbségeket is;
5. emlékeztet arra, hogy a döntéshozatali folyamatban – többek között a projektek kiválasztása és az uniós források odaítélése során – biztosítani kell a teljes átláthatóságot, valamint a monitoring bizottságok tagjai és a szakértők függetlenségét;
6. hangsúlyozza, hogy a Duna-stratégia a vele járó, határokon átnyúló együttműködés különböző formáival együtt könnyen a jólét létrehozásának, az életminőség javításának, valamint a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődés kulcsfontosságú tényezőjévé válhat, katalizátorként hatva a helyi és regionális erőfeszítésekre, illetve fejlesztési szükségletekre, számos területen – például a kultúra, az oktatás, a foglalkoztatás, a környezetvédelem, az ipari ellátási láncok, a települési együttműködési projektek, valamint transznacionális közlekedéskorszerűsítési kezdeményezések terén – hozzájárulva az erős, határokon átnyúló kapcsolatok kialakulásához, többek között a kisebb projektekhez (az emberek közötti, ún. „people-to-people” programok);
7. sürgeti a jelenleg szennyezett Duna ökológiai állapotának javítását és a szennyezés csökkentését, valamint az olaj és más mérgező, illetve káros anyagok további folyóba engedésének megakadályozását célzó intézkedések meghozatalát;

8. hangsúlyozza, hogy a Duna-medence környezetének védelme fontos szempont, amely alapvetően befolyásolja a régió mezőgazdasági és vidékfejlesztését, ezért kér minden érintett szereplőt, hogy hajtsanak végre egy, a Duna szennyezéssel szembeni védelméről szóló közös megállapodást az úgynevezett Helsinki Egyezményben javasoltaknak megfelelően;
9. tudomásul veszi a közép- és hosszú távú előrejelzéseket, amelyek azt mutatják, hogy Európa déli térségeit – köztük az Európa délkeleti részein található tagállamokat – különösen érinteni fogják az éghajlatváltozás következményei; meg van győződve róla, hogy a Duna-stratégia fontos szerepet játszik e tekintetben, és hogy azt azzal a céllal kell megtervezni, hogy enyhítse az éghajlatváltozással kapcsolatos káros hatásokat a Duna menti régiókban, figyelembe véve a folyók hálózatának összetett szerepét és természetét (vízellátás, ökológiai szempontok, közlekedési infrastruktúra, öntözési és mezőgazdasági szempontok, védett fajok és növények stb.);
10. rámutat arra, hogy Közép-Európa ökológiai szempontból Európa egyik leggazdagabb, ugyanakkor egyik legsérülékenyebb területe, amelyet ökológiailag rendkívül összetett és nagy értékű, ezért magas szintű védelmet igénylő ökoszisztéma jellemez. A Duna-régióra vonatkozó európai stratégia célja élhető, fenntartható és ugyanakkor fejlett, virágzó Duna-régió létrehozása az olyan környezeti kockázatok, mint az árvizek és az ipari szennyezés kezelése, az ellenőrzés alatt álló víztartalékok minőségének és mennyiségének megőrzése és fenntartható használatuk biztosítása, a biológiai sokféleség, a táj, valamint a levegő és a talaj minőségének megőrzése révén;
11. ragaszkodik az ökoszisztéma alapú megközelítéshez; meggyőződése, hogy a Duna-medence természetes árvízvisszatartó kapacitásának megőrzésére és az árvizek megismétlődésének megakadályozására irányuló intézkedések nyújtják a legmegfelelőbb választ a dunai régió egyedülálló érzékenysége és sebezhetőségére;
12. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy az EU környezetvédelmi szabályozása – különösen a víz-keretirányelv, a madarak és a természetes élőhelyek védelméről szóló irányelvek, valamint a környezeti hatásvizsgálatról szóló irányelvek – végrehajtásának nem megfelelő projektek ne részesüljenek uniós támogatásban;
13. hangsúlyozza, hogy az intelligens gazdasági fejlődés és beruházások a gazdasági növekedés nagyon ígéretes területei. A zöld technológiák és az ökológiai korszerűsítés, mint például az energiahatékonyság fokozása, a megújuló energiaforrások és a vízgazdálkodás javítása hozzájárulhat a térség fenntartható fejlődéséhez és a gazdasági tevékenység negatív környezeti hatásainak csökkentéséhez;
14. elismeri a Duna-stratégia fontos szerepét a zöld gazdaság, a zöld innováció és tágabb értelemben egy új, versenyképes, alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó gazdaság kialakítására irányuló kutatás és innováció, valamint a környezetbarát megközelítésmódok határozottabb súlyának előmozdításában a határokon átnyúló ipari együttműködési projektek kialakítása során;
15. úgy véli, hogy a fenntartható idegenforgalom fontos eszköz a régió gazdasági növekedésének elősegítésében, felhívja a figyelmet például az ökoturizmusból adódó lehetőségekre, valamint a majdnem az egész Duna mentén kiépített kerékpárúton, az

EuroVelo-hálózat 6. számú útjában rejlő gazdasági lehetőségekre;

16. hangsúlyozza, hogy a környezetbarát közlekedési módoknak, mint a vasúti vagy belvízi szállításnak, a vasúti és belvízi szállítás hatékonyabb összekapcsolását előmozdító intermodális logisztikai elképzeléseknek, a Duna alacsony vízállásának megfelelően kialakított hajók ösztönzésének, valamint a folyó belvízi hajóútvjai mellett fekvő kikötők jobb felszereltségének kiemelt szerepet kell kapniuk a térség integrált és fenntartható közlekedési rendszerének tervezésében, az alkalmazandó uniós vívmányok valamennyi lényeges elemének teljes körű tiszteletben tartásával;
17. sürgeti, hogy a természeti környezet károsítása nélkül megvalósított jobb hajózhatóság érdekében helyezzenek nagyobb hangsúlyt a különböző vízi utakon – többek között az alacsony vagy változó vízállású vizeken is – alkalmazható hajók építésére;
18. felszólítja a Bizottságot, hogy a jelenleg hatályos ajánlások alapján távolítsa el a hajózást jelenleg akadályozó tényezőket a folyóról;
19. ösztönzi a Duna kulturális környezetének javítását a kulturális párbeszéd előmozdítása, az egyetemi csereprogramok és a nemzetek közti együttműködésen alapuló ifjúsági projektek támogatása, a fenntartható idegenforgalom elősegítése, valamint a történelmi és az épített örökség védelme által;
20. ösztönzi a sérülékeny csoportokat, például az emberkereskedelemnek kiszolgáltatott nőket és lányokat célzó projektek és projekthálózatok megerősítését;
21. hangsúlyozza, hogy fel kell lépni a társadalom szélére szorult csoportok és különösen a romák társadalmi és gazdasági kirekesztése ellen;
22. sajnálja, hogy a stratégia nem hozott fenntartható megoldást a környezetvédelem és a szállítások számának növelése között feszülő ellentétre, pedig mindkettő a stratégia céljai között szerepel; mivel a Duna jó ökológiai állapota előfeltétele az összes folyó menti emberi tevékenységnek, kéri, hogy a környezetvédelmi követelményeket tekintsék fontosabbnak;
23. hangsúlyozza, hogy összehangolt megközelítésre van szükség, amelynek célja az összes rendelkezésre álló uniós támogatás hatékonyabb felhasználása a Duna-régió országaiban, a stratégia céljainak lehető legnagyobb mértékű megvalósítása érdekében;
24. hangsúlyozza, hogy megfelelő technikai segítséget kell nyújtani a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia keretében zajló fellépések és projektek végrehajtásához. A technikai segítség költségeit jobban el kell ismerni és figyelembe kell venni a stratégia pénzügyi keretének tervezésekor. A segítségre elkülönített összeget a partnerek rendelkezésére kell bocsátani, ha azt makroregionális szinten összehangolt célokra és fellépésekre használják fel;
25. felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen tájékoztassa az Európai Parlamentet és tanácskozzon vele a Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásának helyzetéről; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak évente tájékoztatást kell nyújtania az EU által finanszírozott projektekről;

26. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és a többi érintett intézménynek.